

יעקב שרת / איש אמדים גודו גודו בגדה

עם שלא מסוגל לפתור בעיה דמוגרפית במיטה, עלול לעשות זאת במטווה.

פ"י ימית

"מקום החפכים יתאחדו בשורשם", כתב ביאליק בשירו "הצניץ ומת", ואני דווקא הצצתי ולא מת, אבל החפכים אכן התאחדו בשורשם, שכן כאשר קראתי את המודעה "למה נחרב חבל ימית?" שפירסמו "תושבי חבל ימית" המיסטוריים, שאני נכון להניח כי אינם אלא ראשי "התחיה", שנטלו לעצמם תואר נוה יותר, הייתי מוכן ומוזמן לחתום עליה.

מפני שבמודעה המתוחכמת הזאת, "תושבי חבל ימית" לא רק שאלו שאלה נכוחה — "למה נהרס חבל ימית?" — אלא גם עשו מה שאני עבדכם ביקשתי לעשות לפניכם, אבל מאחר ש"העולם הזה" אינו יומון, הדבר נבצר ממני — ועשו על הצד הטוב ביותר — בהביאם עשרה תירוצים שונים שהשמיעו דוברי מיסד שונים להצדקת ההריסה הברברית של יישובי ימית.

כידוע, ככל שרבים התירוצים כן רבים הספקות באמינותם. טלו למשל את התירוץ האידיוטי, שימית נהרסה כדי שלא לאפשר הסתננות אנשי "התנועה לעצירת הנסיגה" לבתיה (אם לפני בוא המצרים ואם אחר־כך). כלום באמת נבצר מצה"ל האדיר למנוע הסתננות שכזו? כלום היה נבצר מן המצרים לשים להסתננות זו קץ אחת ושתים? שטויות.

לכן אני חוזר ואומר, כי הריסת ימית לא באה בגלל נימוק "הגיוני" כלשהו. היא באה בגלל סיבה שלא מתחום ההגיון. רק מוח מטורף של שליט כלייכול מסוגל להגות הרס עיר לשמו — ולבצע זאת על חשבון הקופה הלאומית. ואתם יודעים למי אני מתכוון. כן, לאריאל שרון.

אז למי הוא עשה זאת? אילו הגנת שלו היתה בחיים, הייתי שואל אותה אם הוא היה אוהב להרוס בנייני־קוביות שהקימו חבריו או אויביו שם, בגר'הילדים. כרגע אין לי כיוון הסברי אחר

הם מתגודדים. לא, חס־חלילה, מפגינים. נדרשו כמה עשרות שנים, אם איני טועה, עד שהמונח "מרד 1936-39" קנה שביטה במוחנו המזרח־תיכוני, ומכאן שתידרש סבלנות עד הואילנו להכיר, כי הם פשוט מפגינים, ולא מתגודדים. ואם לא איכפת לכם, הם לא מפירים סדר אלא מתקוממים.

אולי זה טוב ואולי זה רע — טוב להם או טוב לנו, רע להם או רע לנו — אבל קודם־כל, אם לא איכפת לכם, עובדות כהווייתן. לעובדות ולהגדרתן, כפי שגילו אפילו בנות־היענה במרוצת התפתחות רבת האכזבות, נודע ערך חיוני ממדרגה עליונה לצורך הגעה להערכות־מצב נכונות. והערכת־מצב נכונה, אומרים, היא נאיבית לחלופין החלטות סבירות. זה לא מחייב תמיד את העומדים ליד הגה השלטון, ובוודאי שזה לא מחייב אחרים, אבל בהגיע היום, בהתחוויר המחדל התורני, מה אתם תגידו לילדיכם? מה תגידו לעצמכם? שחבל שלא ראיתם, לא הבינותם, לא קלטתם מה באמת התרחש — מה היו העובדות?

טוב ויפה. מהן איפוא העובדות? העובדות הן שהעיומות הישראלית—פלסטינית נמצא עכשיו על סף הפיכתו להתנגשות אלימה בין מתקוממים וכובשים — ואולי כבר חצה את הסף הזה.

הלוואי שאני טועה. הלוואי שאני טועה, מפני שאז אולי עדיין אפשר למנוע מרחץ־דמים. הרושם המתחזק והולך שלי הוא שאנו כבר בדרך.

מדוע? מפני ששני הצדדים מוכנים לכך. נכון, יש בתוכנו אנשים המכירים בעובדות כמות שהן בשטח, אבל מפרשים אותן אחרת או מתחכמים לנצלן דווקא להחרפה נוספת של העימות הדו־לאומי, כדי לחולל את מרחץ־הדמים אשר לדידם של אחרים הינו חוזר־זוועה. אנשים אלה, החותרים לחיסול הישות הפלסטינית באופן פיס, לא פוליטי בלבד — על־ידי רצח וגירוש ורימת בריחה רבתי — יודעים היטב־היטב את העובדות. אך דווקא משום כך הם מחפים עליהן, שכן הם מבקשים שאנו כולנו נעמוד לפני העימות בדרגתה החריפה רק באורח פיתאומי. הבנת התהליך האמיתי, הערכת־מצב נכונה כבר עכשיו — הן האויב הגדול ביותר של זוממי הטבח והגירוש הפלסטינים. משום

מי שאינו רוצה להיות רוצח ברשיון מדי צה"ל - חייב להכיר שלפניו מתקוממים

(ח) מזה שהבאתי פה לפני שבוע, ועניינו הבושה על איחולת ימית מראשיתה, וההשתוקקות לחוותה מעל פני־האדמה). עכשיו, אם המצרים יקימו כדבריהם את העיר החדשה "סאדאת" על חורבות ימית ובין אם לא, חרפת העיר ההרוסה לא תחלוף. העיר שאיננה — ישנה. אנדרטה הרוסה עדיין היא, אנדרטה. כשם שמקדש הרוס עדיין הוא מקדש, ואולי אף יותר, שכן כל דבר חי, נושם, פעיל, משתנה, פושט ולובש צורה — מתמלא ויוצר תכנים חדשים. חורבות נשארות כפי שהן, ומנציחות את הרגע האחרון במלוא משמעותיותו.

לעולם לא!

- לעולם לא יפונה ישוב יהודי אחד בארץ־ישראל!
- לעולם לא תיפול קטישה על ישוב יהודי!
- לעולם לא תיפול שעה מראש יהודי!
- לעולם לא יהיה עם פלסטיני!
- לעולם לא ננוצח במלחמה!
- לעולם לא נטעה!
- לעולם לא!
- לעולם לא!
- למתי כבר אסור להבטיח?

דרום־אפריקה

שמעתי באומרים, כי האלוף ישראל טל מתיימר בגילוי אמת פשוטה, ואפשר שאין הוא מתיימר אלא באמת מחדש אובזרווציה מקורית, והיא שמעולם — מעולם! — לא נלחמו שתי מדינות דמוקרטיות זו בזו. במלים אחרות, אם שתי מדינות נלחמות זו בזו, הרי שאחת מהן בוודאי אינה דמוקרטית.

זה רעיון המפתה לחשוב עליו, וכל הרוצה יעשה זאת על אחריותו. פה רוצני לנסות לפתח רעיון נוסף באותו כיוון, פחות או יותר, והוא שמדינה דמוקרטית אינה יכולה, לאורך ימים, לשלוט במדינה אחרת או בעם אחר, בניגוד לרצון תושבי אותה מדינה או בני אותה עם. למעשה, שום מדינה דמוקרטית אינה יכולה לשלוט על משהו בניגוד לרצונו מאז תום מלחמת־העולם השנייה והאוניברסליזציה של עיקרון ההגדרה העצמית.

אם זה נכון — ואני חושב שזה נכון מאוד — האם ישראל דמוקרטית? בעיה.

כי הלא מצד אחד אנחנו הדמוקרטיה היחידה במזרח־התיכון כולו, אבל מצד אחר אנחנו שולטים בעם אחר בניגוד לרצונו. אז מה קורה פה?

התשובה לשאלה זו פשוטה: אנחנו דמוקרטיה יוצאת מן הכלל. לא כל־כך יוצאת מן הכלל. שכחתי את דרום־אפריקה.

כך יש למנוע הבחנה הדרגתית של העובדות. רק אם העם יתעורר לפתע, וימצא את עצמו המום משאון תופים מחרישי־אוזניים, מעשן פצצות מעורר־עיניים — בתוך מלחמה ממש — הוא יהיה מסוגל לתמוך במחשבה ובעמשה בטבח ובגירוש, שכן אז הוא כבר יודרך אוטומטית על־ידי יצרים עדריים קמאיים של מלחמת־קיום, ההופכים כל אדם לרוצח ובלבד שישורד.

יש בינינו יאנשים לא מעטים, שהמאכלות כבר טמונות תחת גלמותיהם. הם שוכנעו כבר מזמן, כי בסופו של דבר זה "או אנחנו או הפלסטינים". אבל הם יודעים יפה, כי המשימה הגדולה מעבר לכוחם־הם. הם יודעים יפה, כי להרוג שני מיליון פלסטינים או אפילו רק לגרשם זהו מלאכה שרק צה"ל, כלומר העם כולו, יכול לבצע. הבעיה היא איפוא להכשיר את צה"ל, כלומר את העם כולו למלאכה, כלומר היות שצה"ל הוא העם, צריך להפתיעו בהלם אמיתי — לא הלם מפוברק נוסח ימית אשר כבר נשכח כלא היה — אשר יפיק מבלוטות האדרנלין הלאומיות כמות כה גדולה של הורמון־קספנות עד שכל בחור וטוב יאחז בנשק — ויאללה, לעבר־הירדן!

לכן, לפי שעה, הם רק מתגודדים. הם רק מפירים סדר. זה לא נורא, זה משהו מחזורי, זה גל עולה ואחר־כך יורד. אין בעיות. העניין בשליטה.

מי שלא רוצה להתעורר ביום בהיר אחד ולמצוא את עצמו לא עוד יורה באוויר לפיזור מתגודדים, לא עוד פוצע והורג ילדים "שנקלעו" למקום הפרת־סדר, אלא רוצח ברשיון המדים של צה"ל, מכוח העמדתו פיתאום מול מרד כללי, שאינו מותר בריחה אלא פשוט לצאת למלחמה על הפלסטינים, חייב להתחיל לחשוב על כך מיידי.

כל הפעמונים — במחנה הכובשים ובמחנה הכבושים גם יחד — מצלצלים.

הפתעות

- רצה אריק שרון לנאום כמו בן־גוריון — יוצא כמו מוסולני.
- כשגאולה כהן התרוצצה שם למטה ברחוב, חסרה לי נעמי שמר שם למעלה על הגג.
- והיכן היה משה שמיר לעת כזאת?
- תנן פורת הודיע, שהוא יישאר שם לעולם. הוא עוד שם?
- "לא תהיה נסיגה!"
- נמל עמק־מים בקטיף, זה מה שבאמת חסר לנו. פשוט אין כבר מאין לייצא רעיונות.
- אלן גודמן לא הועמד למישפט צבאי כדי למנוע ממנו חנינה?
- הציונות — כך שמעתי באומרים — חייבת עתה לבחון את דרכה. אני שמעתי, אבל הציונות?
- עיתונאי שרוצה לשכנע אותי בסיכוי סביר להיות אופטימיסט, צריך לכתוב בשנה לא 364 מאמרים פסימיסטיים מצויינים ומאמר אופטימיסטי מצויין אחד ליום העצמות, אלא להיפך.
- ביום העצמות הבא — "עוז" וירה ואינרנאה.

לאורחים להצטרף לריקודים. אתם מצטלמים עתה לעיתון העולם הזה במצלמה נסתרת. התלוצץ התקן לייטן ולקול צחוקו של הקהל החלו יפהפיות המסיבה להצטרף לרחבת הריקודים. והתחרו ביניהן מי תעשה פוזות מצחיקות ונועזות יותר. ●●● הדוגמנית קארין דונסקי באה לבושה בשמלת כלולתיה, הדוגמנית סמדר דרור, שלבשה מכנסיים קצרצרים וגרביים שחור־רים, גנבה את ההצגה כשערכה הצגה של ריקוד נערת גוגו ובידה טמבור, כשכל העיניים ננעצות בווג רגליה המחוטבות להפליא ●●● במהרה הצטרפה לריקוד השחקנית חנה ערן, הנמצאת בביקור־מולדת. חנה, שהספיקה לדבריה, לשחק ב־160 סדרות־טלוויזיה, באה למסיבה בחברת הד"ר ג'ן אדרלר, שהוא מנתח לב. וסיפרה שפרשה כליל מי המישחק ועתה היא נוסעת מסביב העולם כדי לרסם את ציוריו של אביה. הצייר מנחם מסינגר ●●● בשעה 3 בלילה בערך, ביקש אהרלה מבעלי המועדון לי הפסיק לרגע את המוסיקה. מי המיטבה הובאה עוגת־קרם ענקית. שעליה נרשמו בקצפת המילים "נאות סיני". בקול שירה אדירה הניח אהרלה את העוגה לפני

קינאה

בועז אפלנאום, עוזרו של שימעון פרס, מעשן סיגר ומתהרר בקינאה במפוני חבל ימית שהתעשרו. החברה של נאות־סיני, והמחווה הצליחה סוף־סוף להעלות חיוך על פניהם. כשסכין בידו, החל ג'רי חכים לבצוע את העוגה כשהוא ממלמל: "אפילו הסכין מתקשה לחתוך את נאות־סיני ואת רוע הגזירה" ●●● למרות זאת נחתכה העוגה, והחברים האכילו האחד את השני בקצפת. כשהפעם הם צוחקים בפה מלא, וג'קסון אפילו תפס אומץ והזמין את חברתו אל רחבת הר־ריקודים ●●● שני שחקניה ה־צנקים של קבוצת הפועל רמת־גן, סטיב מוזביק וניד קורקי, הפגינו את שימחתם כשהרימו בי־אוויר את מלכת־המים של העולם הזה, אילנה סיבוני. אחריהם הניף גם ארל ויליאמס את חברתו באוויר, למרות הפסדה של מכבי איתו ערב ●●● ארל ויליאמס היה עסוק במשך הערב בהתערר ביות על כך שבשנה הבאה תוכה קבוצת מכבי גנביע אירופה ●●● סמוך לשעה 3 אחר חצות יצאנו, ענת הצלמת ואני, מפתח המועדון. הספקנו להתלהב ממכוניתו המפוי־ארט של ג'קסון מנאות־סיני, ו־היריהנו שאולי גם אנחנו היינו צריכות להתיישב בימית. אבל החי־לטנו שאנחנו מוכנות להסתפק ב־מסיבות מוצלחות שכאלה.